

Wárágà Pólò dré tisìle Tìmòtéyò dré dhi ni àlo

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle Tìmòtéyò dré dhi ni àlo 'i. Tìmòtéyò nda tá kàdhùrà àlo Yésu ni ka'ilepi, angálépi bvò Asíyà àdhya lésè dhi 'i. Akódhi ni andre tá Yúdà mvá Yésu ni ka'ilepi dhi 'i. Atá ni tá Gíríkì 'i. Pólò kipè tá akódhi adrélé áyi atsiàmú ró, kàtsáró kpà áyi àziàmú ki àlo ró (Tà 'òle dhi i 16:1-3). Amvolásà dhi, Pólò bhà tá akódhi adrélé Èkèlézyà ni drì kobhá ki àlo ró í bvó (2 Tìmòtéyò 1:6).

Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisì tà kàdrìkàdrì na dhi i sè. Alo ni, adré Tìmòtéyò ni kodzó adrélé tàmbiga dri móndyá adrèbhá tá Giká ni tà tadhá kinzò sè Èkèlézyà na dhi ki tà sè. Tàko ko, àyi nda ì adré tá tròle títí tàko i rú, ìndì tábhí ki rú ki atìma rú, adrézó móndyá ka'ìbhá dhi ki 'o ru lanzí àyi kòfalésè (1:4; 4:7). Ì adré tá kpà làmó mòmá logá, mányàngá àruka ki nyàma be mómá i dré (4:3). Rì ni, Pólò adré tà lazí Tìmòtéyò dri Èkèlézyà ni drì kòma ni tà sè, ìndì tà adrézó Èkèlézyà ni drì kobhá ki kipè dhi ki tà sè. Na ni, Pólò adré Tìmòtéyò ni drì ta, akódhi kàdréró Yésu Krísto ni màràbà dóro dhi ró, ìndì kàdréró móndyá Èkèlézyà le dhi ki drì ko dóro.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Èkèlézyà ni tà, ìndì Èkèlézyà ni drì kòbhá ki tà (1:3-3:16)
- 3) Tímótéyò ni drì tàma Gìká ni àzì 'òma ni tà sè dhi (4:1-6:21)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Yésu Krísto ni àpóstolò, má adré wárágà kònìdhi ni tisì ma. Gìká àma ki tidrìlépi dhi tùmáńí Yésu Krísto mà dré adrézó mǐ bha vélána dhi be dhi, ì bhà ma adrélé àzì nda ni 'o dhi àyi. ² Má adré tisíà mǐ, Tímótéyò, áma mvá bàti tà ka'íkà'í na dhi dré. Gìká àma ki Atá ì àma ki Miri Yésu Krísto be dhi ì kòbhà àyi ki togó tanì mí rú, ì kòbhà ámi kizà, ìndì ì kòfè tà kàdríkàdri mí dré!

Pólò kodzó Tímótéyò Gìká ni tà tadhábhá kinzò sè dhi ki tà sè

³ Ngóro má dré tá ámi kodzolé má dré tá adrérà'a lile Màkèdóniyà na dhi 'á dhi tíni dhi, mí kògò adrélé Èfésò na, mí kòtáro mómí àruka adrèbhá Gìká ni tà tadhá kinzò sè dhi ì dri dhi, ì kòtayí tà nda ki tadhama. ⁴ Mǐ kòtà kpà àyi dré dhi, ì kòtayí adrema tròle títí tàko ì rú, ìndì tábhí ki rú ki atíma rú dhi. Angyá ko, tà nda kòdhi ì adré káyí 'o apfòle mómí ì kòfalé. ì adré àyikya mómí ki ledé Gìká ni àzì bhàle àyi drígá dhi ki 'o tà ka'íkà'í sè dhi ko. ⁵ Má adré tòlí kòdhi ni fe, mómí ì kàdréró ru le àyi kòfalésè be dhi bvó. Lèle nda adré angalé togó lólo ìndì dóro, adrélépi tà ka'í túrúpfú sè ko dhi lésè. ⁶ Mómí àruka ì ku láti dóro nda 'àsè gò, ì dré àyi ki fèzo adrélé

tà tàko ki tití àyi kòfalésè. ⁷ Ayi nda ì lè adrélé tatrítrí kúlí tadhábhá ì ró. Di, ì nǐ àyíkya tà ì dré adrélé tadhálé dhi ki àndu ko, tágba ì dré adrézó tà nda ki tadhá rǐnyí sè dhi.

⁸ Mà nǐ tàle dhi, tatrítrí kúlí dóro dhi be, à kàdré tà 'o ngóro tatrítrí kúlí nda dré adrélé tàle dhi tǐni dhi. ⁹ Mà nǐ kpà tàle dhi, Gíká bhà tatrítrí kúlí mónďyá gyǎgya dhi ì dré ko dhi be. Be ró dhi, bhà ína tatrítrí kúlí nda mónďyá adrébhá tatrítrí kúlí nda nǐ ño dhi ì dré, túmǎní mónďyá adrébhá ligílé í rú dhi íbe, mónďyá adrébhá áyi tà ga dhi íbe, mónďyá adrébhá tàkonzì 'o dhi íbe, mónďyá adrébhá tà lólo ató àyi pǎlé dhi íbe, mónďyá adrébhá áyi lindrì bha ko dhi íbe, mónďyá adrébhá àyi ki tibhá ki tupfú dhi íbe, mónďyá adrébhá mónďí ki tupfú todràle dhi íbe, ¹⁰ mónďyá adrébhá ndòtò tà 'o dhi íbe, àgo adrébhá ayílé àgo íbe dhi íbe, mónďyá adrébhá mónďí ki lagí màrábà ro dhi íbe, mónďyá adrébhá kinzò ta dhi íbe, mónďyá adrébhá tà ta mónďí ì rú kinzò sè dhi íbe, ìndì mónďyá adrébhá tà twá tadhálé tà gyǎgya rúsè dhi ki 'o dhi íbe. ¹¹ Tà tadhálé gyǎgya nda adré angálé Rúbí Tani mǐlanzìlanzì ro Gíká rúku ró dhi dré bhàle má drígá dhi lésè.

Gíká nǐ togó tani bhàle Pólò rú dhi

¹² Má adré àwoyà ta àma ki Mírì Yésu Krísto dré, dré rǐnyí afèle má dré adrézó áyi àzì 'o dhi sè. Akódhi nò tá ma ngóro mónďí í dré kitswǎlé ka'ìle dhi ró gò, áma bhàzo adrélé áyi àzì 'o, ¹³ tágba atú dhi, má dré tá adrézó akódhi

ni lodhá, adrézó akódhi ni mónnyá ki mĩ pfo, adrézó àyi ki 'o kònzi lavulé dhi. Di, Giká gò ina àyi togó dóro tadhá má dré, má dré tá adrélé tà nda ki 'o tà nĩma ko ìndì tà ka'ima ko na dhi sè. ¹⁴ Di àma ki Mírì bhà àyi togó tani kàdrì má rú gò, àma 'òzo gàle tà ka'ika'ì sè bĩ, ìndì lèle sè bĩ Yésu Krísto na.

¹⁵ Kúlí kòni i, kúlí bàti kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi 'i: Yésu Krísto alì bvò kònìdhi lé kitswálé tàkonzìbhá ki tídrì dhi bvó. Ayi nda i kòfalé dhi, ma tàkonzì líyí àyi tíí dhi ki lavulépi dhi 'i. ¹⁶ Di, tà nda sè dhi, Giká bhà àma kizà, Yésu Krísto kòtadháro àyi togó vwàvwà ma tàkonzì 'òlepi lavulé nda rú, móndí tà nda ni nobhá dhi ì kòka'iró akódhi gò, lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisúzó. ¹⁷ Lìndrì i mìlanzìlanzì be dhi ì kàdré Giká dré kóná vèsè kólyá! Akódhi nda Opí kàdrì adrélépi kóná vèsè kólyá, kitswálépi dràle bwà ko, ìndì kitswálé nòle bwà ko dhi 'i. Akódhi Giká 'i kalóma. Kàdré kònìni!

¹⁸ Àma mvá Timòtéyò, má adré ámi kodzó ngóro atú pròfétà ì dré tà longólé ámi tà dri dhi tĩni, mí kàdréro tròle tà longólé nda i rú, adrézó àdzú tà ka'ika'ì àdhya ni bhú dóro. ¹⁹ Mí kàdré kpà tròle ámi tà ka'ika'ì rú, adrézó ámi togó líkí adrélé dóro. Móndí àruka ì bhe àyikya tà nda i rìti gò, ì dré àyi ki tà ka'ika'ì tayízó arílé, ngóro bwátù àruka ì dré adrélé arílé yĩandre na dhi tĩni. ²⁰ Ayi nda i kòfalé dhi, Ìmènáyò ì Alìgizándrè be. Má tayí àyi nda i Sàtánà drìgá, ì kònìró àyi ki tàkonzì gò, Giká ni lodhama tayízó be dhi bvó.

2

Tà zìma Gìká tí mónyá tíí ì dré dhi

¹ Drìdrì dhi, má adrè àma kí adrúpi kí kodzó, ì kàdréro tà zi Gìká tí mónyá tíí ì dré, adrézó tongolé akódhi rú, adrézó kpà àwoyà ta akódhi dré àyi kí tà sè. ² Ì kàdré kpà tà zi Gìká tí ópí ì dré, ìndì mónyá bhàle àyi drìle dhi ì dré, mà kàdréro tà 'o togó be liri ìndì kìdrìkìdri, adrézó tròle Gìká ni tà rú, àma kí tà kàdréro lindrì be mómí ì m̀lèsè. ³ Tà nda kòdhi, tà dóro kitswálépi Gìká àma kí tídrìlépi dhi m̀lèsè dhi 'i. ⁴ Akódhi adrè làá dhi, mónyá tíí dhi ì kòkisúró lídrì kóná vèsè kólyá dhi, adrézó kpà tà bàti ni. ⁵ Tàko ko, Gìká ngbà 'í àlo kwákwá. Dhya adrélépi áyi totó tà 'o mómí kí kòfalé 'á Gìká be dhi kókpa àlo kwákwá. Akódhi nda Yésu Krísto atsálépi mómí ro dhi 'i. ⁶ Akódhi fè tá áyi tàndì ngóro làgí kàdrì fèle mónyá tíí dhi kí apázó tàkonzì lésè dhi tíni. 'O tá tà nda lókyá kitswálépi dhi sè, tadházóá dhi, Gìká adrè làá dhi, mónyá tíí dhi ì kàdrì. ⁷ Tà nda sè dhi, Gìká bhà ma adrélé áyi tà longólépi ró ìndì àpóstolò ro, má kàdréro tà bàti adrézó Krísto ni ka'ì dhi ni tadhá mónyá súrú twá ro dhi ì dré. Kòdhi má adrè tà bàti ta kòdhya, má tà kinzò ko.

Ago kí tà tòkó ìbe Ekèlézyà na dhi

⁸ Má adrè di làá dhi, àgo tíí àrà tíí ì 'àsè dhi ì kàdré tà zi Gìká tí, adrézó drígá da kurú na akódhi véna togó lólo sè, togóaswa àko, ìndì káyi àko.

⁹ Má adré kpà leá dhi, tòkó ì kàdré kítá asó àyi rú tògyá sè, àyi kì àsú kàdréro dóro móndí ì m̀lèsè, ngóro dré kitswálé àyi kì lindrì sè dhi tíni. Ì kàdré àyi kì 'o avélé drìbhá t̀t̀t̀ sè yà, órò sè yà, màyikà ì sè yà, kó ngalè kítá làgi ró dhi ì sè yà dhi ko. ¹⁰ Be ró dhi, ì kàdré àyi kì 'o avélé tà dóro ì dré adrélé 'òle dhi ì sè, ngóro dré kitswálé tòkó adrèbhá tàá dhi ì adré tròle Giká ni tà rú dhi ì sè dhi tíni.

¹¹ Lè tòkó ì kàdré tà nda nìle togó be l̀r̀r̀ ìndì ànzimvá kya tíni. ¹² Má ka'ì tòkó ì kàdré tà tadhá dhi ko, ìndì ì kàdré àgo ì drìle dhi ko. Dì ì kàdré tà yi k̀r̀r̀. ¹³ Tàko ko, Giká bhà tá Adámà 'íká, gò dré gòzo Èvà ni bha ndò. ¹⁴ Sàtánà lití tá kpà Adámà kòdhya ko. Be ró dhi, tòkó tayí ìna ì Sàtánà dré litilé dhi nì gò, dré Giká ni tòlí ǹzo. ¹⁵ Dì, tágba dré adrézó kònìni dhi, tòkó kì adrí ànzi kì tìma sè, ì kàdré tròle àyi kì tà ka'ika'ì rú, lèle rú, tà lólo rú, ìndì tà 'òma tògyá sè dhi rú dhi.

3

Ekèlézyà ni drì kobhá kì tà

¹ Kúlí kòni ì, kúlí kitswálé ka'ile dhi 'i: Dhya ángùdhi adrélépi lovó íbe adrézó Èkèlézyà ni drì kòlepi ró dhi, adré àzì dóro le 'òle dhi kòdhya. ² Dì adré leá dhi, Èkèlézyà ni drì kòlepi kàdré móndí adrélépi tà àko í rú dhi 'i. Akódhi kàdré agó tòkó íbe àlo kwákwá dhi 'i. Kàdré móndí adrélépi áyi tà kisùle dhi kì líkí, adrélépi tà 'o tògyá sè, ìndì kitswálépi lindrì sè dhi 'i. Kàdré móndí adrélépi móndí kì ka'ì dòle í véna togó dóro sè dhi 'i, ìndì móndí tà nìlepi tadhále dóro

dhi 'i. ³ Kàdré wá tsilepi ró ko, làpfubhá ro ko, ìndì lawàbhá ro ko. Be ró dhi, kàdré ìna móndí adrélépi togó íbe yàà dhi 'i. Kàdré kpà làfa lovó bhàlepi ró ko. ⁴ Kòñì adrélé mónnyá àyì tándì nì dzó lé dhi kì drì ko dóro dhi be. Kòñì kpà adrélé àyì ànzimvá kì likí dóro, ì kàdréro àyì kúlí yì lindrì sè. ⁵ Angyá ko, dhya àlo kòñì mónnyá àyì tándì nì dzó lé dhi kì drì kòle dóro ko dhi, a nì kitswá Èkèlézyà Giká àdhya nì likí ngíni? ⁶ Lè akódhi kàdré móndí Yésu nì ka'ilepi tídhí ro dhi 'i ko, kàtsáro drìkàdrì ro gò, akódhi nì tàbvó tàzo Dzáborò àdhya tíni ko. ⁷ Lè akódhi nì tà kàdré dóro mónnyá ka'ìbhá ko dhi ì m̀lèsè, à kòkitswáro tà kanyò ro dhi nì bha akódhi rú ko, kòla'iró kpà bã Dzáborò dré tapélé dhi sílé ko.

Èkèlézyà nì tà likíbhá kì tà

⁸ Kàdré Èkèlézyà nì tà likíbhá kì tà sè dhi, adré kpà làá dhi, àyì nda ì kàdré móndí kitswábhá lindrì sè dhi 'i. Ì kàdré túrúpfúbhá ì ró ko, wá tsibhá ì ró ko, ìndì làfa ndabhá túrúpfú sè dhi ì ró ko. ⁹ Be ró dhi, ì kàdré àyikya tròle tà bàti lùzu ró ì dré ka'ile dhi rú togó lólo sè. ¹⁰ Lè à kàdré rè zyà àyì kì tabhì 'íká, dì à kòkìsú tà àlo àyì rú ko dhi, à kògòro àyì kì bha adrélé àzì 'o Èkèlézyà nì tà likíbhá ì ró ndò.

¹¹ Kàdré àyì kì tòkó kì tà sè dhi, adré kpà làá dhi, àyì nda ì kàdré móndí kitswábhá lindrì sè dhi 'i. Ì kàdré móndí kì rú tabhá kònzì dhi ì ró ko. Be ró dhi, ì kàdré àyikya móndí adrèbhá àyì kì tà kisùle dhi kì likí dhi 'i, ìndì móndí kitswále ka'ile tà tíí ì sè dhi 'i.

¹² Lè Èkèlézyà ni tà likílépi kàdré agó tòkó íbe àlo kwákwá dhi 'i. Kòñì adrélé áyi ànzimvá ki drī ko dóro, mónnyá tíí áyi tándi ni dzó lé dhi íbe dhi be. ¹³ Èkèlézyà ni tà likíbhá ì kàdré àyi ki àzì 'o dóro dhi, ì ni lindrì kisú móndí ì mìlèsè ìndì Gìká mìlèsè. Ì ni kpà adré àyi ki totó tàtä àyi ki tà ka'ika'í dri Yésu Krísto na.

Tà lùzu ró mà dré ka'ile dhi

¹⁴ Má adré tà kòdhi ki tisì mí dré, gba má dré adrézó mǐ bha tsàzo mí véna mbèlè dhi. ¹⁵ Dì, má kòtigí tà dhi, mí ni nǎ dhi, mónnyá Gìká ni sùrú ro dhi ì kàdré tà 'o àyi kòfalèsè ngíni ya dhi be. Sùrú nda, Èkèlézyà Gìká lídrì ro dhi àdhya 'i, ìndì dzópá tà bàti dré adrézó áyi totó driá dhi 'i. ¹⁶ Lè mónnyá tíí dhi ì kòñì tàle dhi, tà lùzu ró mà dré ka'ile dhi tà kàdrì lavúlé dhi 'i dhi be: Krísto apfò tá móndí ro gò, Tírì Lólo dré akódhi ni tadházó móndí gyägya ró. Dré agázó ángéló ì mi gò, à dré akódhi ni tà longózó sùrú tíí ì 'ásè. Móndí bvò dri dhi ì dré akódhi ni ka'izo gò, Gìká dré akódhi ni dòzo mbàle mìlanzìlanzì na.

4

Tà tadhále kinzò sè dhi ì

¹ Tírì Lólo adré tàá ngádra 'á dhi, lókyá kùdù sè dhi, móndí àruka ki àyi ki tà ka'ika'í tayí, adrézó tatsíle tírì adrébhá móndí ki lití dhi ì vèsè, adrélé tròle tà tírì kònzì ì dré adrélé tadhále dhi ì rú. ² Tà adrélé tadhále làsú be kònzì dhi ì adré apfòle kinzòbhá adrébhá tà 'o túrúpú sè dhi ì vélèsè. Ayì nda ì tayí àyi ki togó abíle ngóro aya bhàle kàle àtsí na dhi tíni gò, ì dré gòzo vélé àyi

ki tàndi ki tàkonzì ni ko. ³ Ì adré làmó logá móndí i dré, adrézó kpà mányàngá àruka ki nyàma logá àyi dré. Tàkò Gìká bhà tá mányàngá nda mónnyá adrèbhá àyi ka'ì, adrèbhá kpà tà bàti ni dhi i dré nyàlè àwoyà tàma sè. ⁴ Tàkò ko, ngá títi Gìká dré bhàlè dhi i dóro. Adré di làá dhi, à kògà ngá nda ki àlo ko. A kàdré di be ngá títi dhi ki ka'ì nyàlè àwoyà sè. ⁵ Angyá ko, à adré ngá nda ki bha lólo Gìká kandrà akódhi ni kúlí sè, ìndì tà zìma akódhi tí dhi sè.

Yésu Krísto ni àzi 'òlepi dóro dhi

⁶ Mí kòtadhá tà nda kòdhi i àma ki adrúpi i dré dhi, mí ni adré Yésu Krísto ni àzi 'òlepi dóro dhi ró. Mí ni kpà tadhá dhi, mí li'wá tà bàti mí dré ka'ìlè dhi na, ìndì tà dóro tadhálé mí dré lebèlè dhi na dre. ⁷ Mí kàdré títi tàkò adrèbhá lindrì fe Gìká dré ko dhi ki ga rè. Mí kàdré mína ámi fe atsálé rìnyi ró adrema tròlè Gìká ni tà rú dhi sè. ⁸ Dhyá ki rúbhá fèma atsálé rìnyi ró dhi dóro tsà. Di, adrema tròlè Gìká ni tà rú dhi ìna dóro lavúlé tà títi dhi i sè. Tàkò ko, dhya adrélèpi tròlè Gìká ni tà rú dhi kisú ìna tà Gìká dré lazílè lídrì ándrò kònìdhi ni tà sè dhi i dre. A ni kókpà tà lazílè lídrì adrélèpi alìlè dhi ni tà sè dhi ki kisú.

⁹ Kúlí kòdhi i, kúlí bàti kitswálé ka'ìlè togó wáyi sè dhi 'i. ¹⁰ Di àsà dhi, mà adré àzi kòkóròko 'o adrézó landèlè, mà dré adrélé mǐ bha Gìká lídrì ro dhi véna dhi sè. Akódhi nda dhya adrélèpi mónnyá títi dhi ki tídrì dhi 'i, lavúlé dhi, dhya adrélèpi mónnyá adrèbhá àyi ka'ì dhi ki tídrì dhi 'i.

¹¹ Lè mí kàdré tà nda kòdhi ki tadhá móndí i dré, adrézó àyi ki kodzó adrélé tà nda ki 'o. ¹² Mí

kòtayí mí dhya àlo dré nòle móndí tàko ró ámi kàdhùrà nì tà sè dhi ko. Di, mí kàdré mína tà dóro 'o, móndyá ka'ibhá dhi ì kàdréro tà no mí rú, adrézó 'òá mína tíni kúlí tàma na, atsimá na, lèlè na, tà ka'ika'í na, ìndì tà lólo 'òma na. ¹³ Mí kàdré ámi fe adrélé Giká nì Kúlí na àyi kandrà, adrézó àyi kì kodzó, adrézó kpà àyi kì tadhá, tsàle lókyá má dré dra tsàzo dhi 'á. ¹⁴ Mí kòbhe tà tani Tirí Lólo dré fèlè mí dré pròfètà kì kúlí sè, bhàgo Ekèlézyà àdhya ì dré drígá bhàrà'a mí dri dhi 'á dhi ko. ¹⁵ Mí kàdré ámi fe adrélé tà nda kòdhi kì 'o togó wáyi sè, móndyá títi dhi ì kàdréro nòá dhi, mí adré lile drìdrì ámi tà ka'ika'í na dhi. ¹⁶ Mí kàdré sùle ámi tàndi rú, ìndì tà mí dré adrélé tadhálé dhi ì rú landè àko ró. Tàko ko, mí kàdré 'òá kònìni dhi, mí nì ámi tàndi nì tidrí, adrézó kpà móndyá adrébhá ámi yi dhi kì tidrí.

5

Timòtéyò nì dri tàma móndyá ka'ibhá dhi kì tà sè dhi

¹ Mí kòtá tà màlìga ì dri kúlí aswaaswa sè ko. Be ró dhi, mí kàdré mína àyi kì kodzó ngóro ámi atá ì tíni. Mí kàdré kàdhùrà kì 'o ngóro ámi adrúpi ì tíni. ² Mí kàdré kpà tòkó màlìga kì 'o ngóro ámi andre ì tíni, adrézó kyánzi kì 'o togó be lólo ngóro ámi amvúpi ì tíni.

Tàyítòkó kì tà

³ Lè mí kàdré tàytòkó adrébhá móndí àko dhi kì lindrì bha, adrézó àyi kì likí. ⁴ Di, tàytòkó àlo dhi kàdré ína ànzi íbe yà, kó ngalè toyó íbe yà

dhi, lè àyi nda ì kònǐ rè zyà adrélé tà 'o àyi ki tà ka'ika'í sè, adrézó àyi ki tàndi ki sùrú ki likí, adrézó tà logó àyi ki tibhá i dré àyi ki tábhí íbe, ngóro àyi nda ì dré tá 'òle àyi dré dhi tǐni. Tàko ko, tà nda tà dóro kitswálépi Gíká mǐlésè dhi 'i. ⁵ Tàyítokó adrélépi kalóma bàti dhi adré áyi mǐ bha Gíká véna, adrézó tà zi akódhi tí, adrézó tongólé rúá kítú be ìndi ngátsi be landè àko ró. ⁶ Di, tàyítokó adrélépi tatsilé áyi tàndi ni lovó 'obe dhi drà ína dre, tágba dré adrézó lídrì íbe dhi. ⁷ Mí kòlazí tà nda kòdhi i mónyá ka'ibhá i dri, à kòkitswáro tà kòzi ta àmi ki àlo rú ko. ⁸ Dhya àlo kàdré sùle áyi sùrú i rú ko, lavulé dhi, mónyá áyi tàndi ni dzó lé dhi i rú ko dhi, akódhi nda gà áyi tà ka'ika'í dre. Akódhi kòzi mónyá ka'ibhá ko dhi ki lavú.

⁹ Kitswázó tàyítokó àlo dhi ni rú bha tàyítokó àruka adrélé ledélé dhi kya i kòfalé dhi bvó dhi, lè akódhi nda ni kóná kòlavú nyadhi-na, ìndi kàdré tòkó adrélépi tá agó àlo kwákwá dhi àdhya 'i.* ¹⁰ Adré kpà lèá dhi, tà akódhi dré 'òle dhi ì kàdré dóro móní i mǐlésè. Kòdhi adré tàá dhi, akódhi tòkó adrélépi tá áyi ànzimvá ki likí dóro, adrélépi móní ki ka'í dòle í véna togó dóro sè, adrélépi tà 'o mónyá ka'ibhá i dré àyi ki mǎrábà tǐni, adrélépi móní kizà ro dhi ki ledé, adrélépi kpà áyi fe tà dóro ki kára títi dhi ki 'o dhi 'i.

¹¹ Di, kàdré ína tàyítokó kyánzi ró dhi ki tà sè dhi, mí kòbhà àyi nda ki rú tàyítokó àruka kya i kòfalé ko. Tàko ko, àyi ki lovó rúbhá àdhya

* **5:9** 5:9 A kitswá kpà kúlí tisile Giríkí ti sè kòni ki ladzá kòni: «...kòlikí i ngbà 'í agó dré tá mòle dhi dré.»

kòlavú àyi ki lovó adrézó tròle Krísto rú dhi dre dhi, ì ni lèá gòle làmó na. ¹² Di ì ni àyi ki tàndi ki 'o tàbvó tàle, ì dré mòndrà ì dré tá síle drìdrì dhi ni nòle dhi sè. ¹³ Kòdhi íbe dhi, ì ni ru su adrélé tòbvo ró, adrélé tatsilé móndí ki dzó ì 'ásè. Ngbà 'í kòdhi ko, ì ni kpà atsá tòkó adrébhá tà tàko ki ta, adrézó tifilé móndí ki tà ì 'ásè, adrézó kúlí kitswábhá tàle ko dhi ki ta dhi ì ró. ¹⁴ Di ása dhi, má adré tàyítòkó kyánzi ró dhi ki drì ta, ì kògòró mòle, adrélé ànzi ti, adrézó àyi ki dzó ki tà líkí, ì kòfèró láti àyi ki kàribhá dré àyi ki rú tàzo kònzi dhi ko. ¹⁵ Tàko ko, àyi ki àruka ì ku láti dóro 'ásè gò, ì dré dhèzo Sàtánà bvó.

¹⁶ Di tòkó àlo Yésu ni ka'ilepi dhi kàdré tàyítòkó íbe áyi sùrú lé dhi, kàdré àyi ki ledé. Kòtayí àyi ki tà lanzile Èkèlèzyà dri ko, Èkèlèzyà kòkitswáró tàyítòkó adrébhá kalóma bàti dhi ki ledé kòdhya be dhi bvó.

Bhàgo kì tà

¹⁷ Kàdré bhàgo adrébhá Èkèlèzyà ni drì ko dóro dhi ki tà sè dhi, à kàdré àyi nda ki lindrì bha vèsè be rì. Lavulé dhi, à kàdré 'oá kònini àyi adrébhá àyi ki fe adrélé Gìká ni kúlí longó, adrézó kpà akódhi ni tà tadhá dhi ì dré. ¹⁸ Tàko ko, Gìká ni Kúlí adré tàá dhi: «Tí dré adrérà'a lò'wa ató zìle dhi 'á dhi, à kòdrò ti ni ngá nyàle dhi ni logázó drá ko,» ìndì «Lè dhya àzì 'òlepi dhi kònnya áyi landè.»† ¹⁹ Mí kòyi tà adrélé tàle bhàgo àlo rú dhi ko, móndí rì yà kó ngalè na yà tà nda ni

† 5:18 5:18 A kònò kpà Dùtèrònómè 25:4; 1 Kòrìtòbhá ì 9:9; Mátáyò 10:10; Lúka 10:7.

nobhá mǐ sè dhi ì kàdré tàà àyi ko dhi.‡ 20 Dhya àlo kàdré tàkonzì 'o dhi, mí kòtadhá tàkonzì nda drá mónnyá ka'ibhá tíí dhi ì kandrá, mónnyá àruka tíí dhi ì kàdréro ngá ro tàkonzì 'òma sè.

21 Má adré ámi kodzó Gíká ì kandrá, Yésu Krísto be, ìndì ángéló Gíká dré kipèle dhi íbe: Mí kàdré tà nda kòdhi ki 'o, adrézó móndí ki no twátwa ko. Mí kàdré kpà móndí kipèkipè ko.

22 Mí kòbhà drígá móndí dri, akódhi ni bhàzo twá Mírì ni àzì 'o dhi mbèlè ko. Mí kòfì kpà móndí ki tàkonzì na ko. Di, mí kàdré mína ámi tàndì ni líkí adrélé lólo.

23 Ámi 'a ni tà sè, ìndì ámi rúbhá dré adrélé drà ro rà dhi sè dhi, mí kàdré ngbà 'í yí mvu kòdhya ko. Mí kàdré kpà vínò mvu tsà be.

24 A kitswá móndí àruka ki tàkonzì no ngádra 'á, àkò à tà rè àyi ki tàkonzì nda ki tàbvó ko dhi 'á. Di, à ni kó móndí àruka ki tàkonzì no àmvolásà.

25 Kókpà kòdhi tíni, à kitswá tà dóro móndí ì dré adrélé 'òle dhi ki no ngádra 'á. Ndìndì tà dóro adrélé nòle ngádra 'á ko dhi ì kitswá àyi ki zu bwà ko.

6

Màràbà kì tà

1 Kàdré mónnyá ka'ibhá adrébhá màràbà ro dhi ki tà sè dhi, ì kàdré àyi ki mírì ki no ngóro móndí kitswábhá lindrì wáyi sè dhi ì ró, à kòkitswáro tà ta kònzì Gíká rú ko, ìndì tà mà dré adrélé tadhálé dhi ì rú ko. 2 Àyi ki mírì ì kàdré móndí ka'ibhá dhi 'i dhi, ì kòtayí àyi nda ki

‡ 5:19 5:19 A kònò Dùtèrònómè 19:15.

lindrì bhàma, ì dré adrélé àyi kì adrúpi 'i Krísto na dhi sè ko. Be ró dhi, ì kàdré àyikya àzi 'o àyi dré dóro lavúlé. Tàko ko, mírì ì dré adrézó àzi 'o àyi dré nda ì, móndyá ka'ìbhá ì dré adrélé lèle tò dhi 'i. Mí kàdré tà nda kòdhi kì tadhá móndí ì dré kòdhya, adrézó àyi kì kodzó adrélé tà nda kì 'o.

Gìká ni tà tadhama kinzò sè dhi, ìndì làfa lovó bhàma

³ Dhya àlo kàdré Gìká ni tà tadhá kinzò sè, adrézó tròle àma kì Mírì Yésu Krísto ni kúlí bàti dhi ì rú ko, adrézó kpà tròle tà tadhále lindrì fèzo Gìká dré dhi ì rú ko dhi, ⁴ dhya nda móndí drìkàdrì ro, tà nìlepi àlomvá ko dhi 'i. Akódhi lovó kònzì ìbe adrézó tà kayí móndí ìbe kúlí kì tà dri. Tà nda kòdhi adré móndí kì 'o adrélé lovó kònzì bha àyi kòfalésè, adrézó lawàle, adrézó ru lodhá, adrézó ru no mǐ kònzì sè, ⁵ adrézó kpà tà kayí àyi kòfalésè landè àko ró. Móndyá làsú be kònzì nda kì tà kisùkisù abíabí gò, ì dré tà bàti tayízó. Ì adré kisùá dhi, adrema tròle Gìká ni tà rú dhi láti adrézó ngá kisú ásà dhi 'i.

⁶ Tà bàti ró dhi, mà kàdré tròle Gìká ni tà rú, adrézó lenzélé ngá mà dré adrézó ába dhi kì sè dhi, mà kisú àmakya ngá làgí be kàdrì dhi dre. ⁷ Tàko ko, mà atsá bvò kòndhi 'á drígálé sè. Mà ni kpà go pfòle 'àsà drígálé sè. ⁸ Di mà kàdré ngá nyàle dhi ìbe, adrézó kpà kítá asolé àma rú dhi ìbe dhi, mà ni lenzé ásà. ⁹ Di, móndyá adrébhá láti nda atsázó ngábhá ì ró dhi ì adré àyikya dhèle tà adrélépi móndí kì tabhì dhi na. Ì adré kpà àyi kì 'o la'ìle àyi kì lovó kònzì azaaza ró dhi

i sílè gò, lovó nda ì dré adrézó àyi ki dri lile àyi ki abiabi kisú dràdrà be. ¹⁰ Tàko ko, làfa lovó ína tà kònzi ki kára títi dhi ki kómvo 'i. Móndí àruka adrèbhá làfa lovó bha dhi ì tayi àyi lile vwàvwà ro àyi ki tà ka'ika'í rúsè gò, ì dré adrézó kizà nya lavulé.

Timòtéyò ni drì tàma

¹¹ Di, mi móndí Giká àdhya ró ni, mí kàdré mína lapalé tà nda kòdhi i sílèsè títi. Mí kàdré láti nda adrézó tà gyágya 'o, adrézó tròle Giká ni tà rú, adrézó Giká ni ka'í togó wáyi sè, adrézó ámi lèle tadhá, adrézó ámi togó tsi, adrézó kpà ámi togó yàya tadhá. ¹² Mí kàdré àdzú tà ka'ika'í àdhya ni bhu dóro. Mí kòru lídrì kóná vèsè kólyá Giká dré ámi azizó kisúá dhi ngbí, ngóro mí dré tà mí dré ka'ile dhi ni longolé móndí bí dhi i kandrà dóro dhi tìni. ¹³ Má adré ámi kodzó Giká adrélépi lídrì fe ngá títi i dré dhi m̀lèsè, ìndì Yésu Krísto tà í dré ka'ile dhi ni longolépi Pòtíyò Pílátò kandrà dóro dhi m̀lèsè, tàzoá dhi: ¹⁴ Mí kàdré tòlí fèle mí dré kòdhi ki 'o togó lólo sè ìndì tà àko mí rú, tsàle kítú àma ki Mírì Yésu Krísto dré dra agòzo dhi tú. ¹⁵ Giká ni Yésu Krísto nda ni 'o agòle lókyá í dré bhàle dhi sè dhi nì. Akódhi nda Giká rúku ró dhi 'i, Opí kàdrì àlo kwákwá dhi 'i, ópí títi dhi ki Opí 'i, ìndì mirì títi dhi ki Mírì 'i. ¹⁶ Akódhi dhya àlo kwákwá kitswálépi dràle ko, ìndì adrélépi adrélé ngádra kitswázó tsàle ànyi làgá bwà ko dhi na dhi 'i. Akódhi dhya móndí àlo dré nòle rè ko, ìndì kitswálé nòle bwà ko dhi 'i. Lídrì i r̀nyí be dhi ì kàdré akódhi dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònìni.

Ngábhá ki tà

¹⁷ Kàdré mónnyá ka'ibhá ngábhá ro bvò kònìdhi lé dhi ki tà sè dhi, mí kàdré àyi nda ki kodzó, ì kàdréro drìkàdrì ro ko. Ì kàdré kpà àyi ki mì bha ngá adrébhá gile ko dhi i dri ko. Be ró dhi, ì kàdré àyi ki mì bha Giká adrélépi ngá títi ki afè àma dré adrézó lenzélé ásà dhi véna. ¹⁸ Mí kàdré taa àyi dré dhi, ì kàdré tà dóro 'o, adrézó ngábhá i ró tà dóro nda ki 'òma sè. Ì kàdré kpà gànzi ró adrélé àyi ki ngá lanzí móndí i dré togó dóro sè. ¹⁹ Ì kàdré 'òá kònìni dhi, ì ni ngá làgí be kàdrì kitswábhá akílé bwà ko dhi ki lokó àyi dré lókyá adrélépi alìle dhi sè, ì kòkisúró lídrì bàti dhi be dhi bvó.

Pólò ni kúlí kùdù

²⁰ Tímòtéyò, mí kàdré tà Giká dré bhàle mí drígá dhi ki líkí dóro. Mí kògà kúlí tàko adrébhá lindrì fe Giká dré ko dhi i, túmání tà kinzò ro adrébhá ligílé tà bàti rú dhi íbe. A adré tà nda ki zi «tà nìni», di, tà nda i àyikya kinzò tà 'i. ²¹ Móndí àruka tàbhá dhi i kisú tà nìni nda dre dhi, ì tayí àyi vwàle àyi ki tà ka'ika'í rúsè vwàvwà.

Giká ni togó tani kàdré àmi íbe!

BÚKÙ TÀ TÍDHÍ//RU YÌZO DHÍ ADHYA
Logoti (Logo): BÚKÙ TÀ TÍDHÍ//RU YÌZO DHÍ ADHYA
New Testament

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Logo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

942af0a0-42ea-5477-8f1a-fed39823f32b